

תהליך "גיבוש סדר יום לחינוך מיטבי במשגב"

1. רקע -

אחד מעמודי התווך של מועצה האזורית משגב הוא מערכת החינוך שלה. מערכת שזכתה לאורך השנים לשבחים רבים. אין ספק שאיכות מערכת החינוך מהווה אחד מגורמי המשיכה המשמעותיים ביותר למשפחות חדשות המגיעות לבנות את ביתן ביישובי המועצה. בוגרי המערכת הופכים לאזרחים תורמים ופעילים, רבים מהם מתנדבים לשנת שירות, משרתים במיטב היחידות בצה"ל ולומדים במיטב הפקולטות של ההשכלה הגבוהה בישראל. חלקם, רבים יותר ויותר, חוזרים לגור בתחומי המועצה בה גדלו והתחנכו.

בשנים האחרונות נשמעה גם ביקורת של תושבים, אנשי חינוך, תלמידים ובוגרים על מערכת שאינה ממצה את פוטנציאל ההון האנושי שבה ומנוהלת במיקוד על סדר וארגון ופחות על טיפוח אנשי החינוך והטמעת חדשנות בלמידה והוראה.

בתחילת הקדנציה הנוכחית, התחייב ראש המועצה לשים את החינוך בראש סדר העדיפויות של המועצה ואכן, מיד עם תחילת הקדנציה נבחרה וועדת חינוך הכוללת חברי מליאה, אנשי חינוך, ממלאי תפקידים במועצה ונציגי ציבור, שיעודה לחזק את הקשר בין הקהילה למערכת החינוך וביחד עם אנשי החינוך לסייע בהובלת המערכת לכיוונים חדשים, תוך שימור החזקות שבה. במקביל נכנסה לתפקיד מנהלת אגף חינוך חדשה, אשר יחד עם ועדת החינוך קבלו החלטה משותפת להוביל תהליך של "גיבוש סדר יום לחינוך מיטבי במשגב".

התהליך עוצב וגובש כתהליך מעמיק וארוך טווח. בשלב ראשון גובשו שני עולמות תוכן בהם יעסוק התהליך:

בחינת הטמעת חדשנות בתהליכי הלמידה וההוראה – "אוהבים ללמוד וללמד"...

בחינת העמקת התיאום והאינטגרציה בין כל מערכות החינוך – "חינוך בלב הקהילה"...

לכל עולם תוכן נבחר מנחה מקצועי וגובש צוות שכלל אנשי חינוך, תלמידים, הורים וממלאי תפקידים במועצה. הצוותים עסקו בלמידה פנימית של המערכת ולמידה חיצונית ממערכות אחרות וגיבשו תובנות. לאחר שמוקדו הדילמות המרכזיות בכל תחום, שותפו גם כלל התושבים דרך סקר מקוון שענו עליו למעלה מ-600 תושבים (מתוכם כ-100 תלמידים וכ-100 אנשי חינוך). לסיכום שלב זה התקיימה סדנא משותפת של שני הצוותים שבעקבותיה נוסחה תפיסה החינוכית, ערכים, עקרונות מנחים וכן המלצות לכיווני פעולה מרכזיים ליישומם ע"י שני הצוותים.

התפיסה החינוכית תוצג לציבור לשם קבלת משוב במפגש ציבורי פתוח, לאחר מכן תובא לאישור הנהלת ומליאת המועצה ותהפוך למסמך מכוון לכל מערכות החינוך במועצה בשנים הבאות.

בשלב הבא של התהליך, תבחן כל מערכת חינוך את עצמה ביחס למסמך, תאתר פערים ותייצר תכניות אופרטיביות לצמצומם, בעזרת מערכת הערכה ומדידה מרכזית שתסייע לכל מערכת חינוך לבחון את עצמה מול היעדים שהציבה לעצמה בנקודות זמן קבועות ומוגדרות מראש. כמו כן, תמשיך ועדת החינוך בהרכב מורחב, להוות את הגוף הציבורי שישמור על הקשר בין הקהילה למערכת החינוך, תוך המשך סיוע וגיבוי לאנשי החינוך ביישום התפיסה.

יישום התפיסה ידרוש בין השאר, בניית סדירויות קבועות ומחייבות לכלל אנשי החינוך אשר ייצרו מעטפת חינוכית לפעוטם/ הילדים/ בני הנוער ובתוכן גבולות, כללים ונהלים ברורים המיושמים בעקביות בכל מרחבי הפעולה.

גם לאחר כל זאת, ברור וצפוי כי בהתנהלות השוטפת תידרש הכרעה בין הערכים השונים במקומות בהם תיווצרנה דילמות.

התפיסה החינוכית המובאת במסמך זה, תיבחן לאורך השנים ותעודכן על פי הצורך והמציאות המשתנה.

חשוב לציין שהתהליך התמקד בחינוך במגזר היהודי. במגזר הבדווי, שמאפייניו והאתגרים בו שונים, השקיעה המועצה בשנים האחרונות משאבים רבים, שבאו לידי ביטוי בשיפור משמעותי בתהליכים ותוצרים.

2. תמצית תפיסת החינוך במשגב

2.1. תפיסת החינוך היא מסמך מדיניות, שאמור לייצר שפה משותפת, תיאום וכיווני פעולה לכל הגופים העוסקים בחינוך פורמאלי והקהילתי/חברתי במועצה האזורית משגב על מנת להביא את המערכת לתפקוד במיטבה ואת כול בעלי העניין (אנשי חינוך, תלמידים, הורים, ישובים, מועצה וכלל התושבים) לתחושת שותפות, אחריות ושביעות רצון מתפקוד המערכת.

2.2. כמסמך מדיניות הוא כולל ערכים, עקרונות מנחים וכיווני פעולה בשני תחומים מרכזיים:

2.2.1. התחום הפדגוגי חינוכי בבתי הספר והגנים

2.2.2. התחום הקהילתי חברתי בישובים, במרכז הקהילתי ובבתי הספר

2.3. עיקרי התובנות וכיווני הפעולה במפורטים בתפיסה החינוכית וכיווני הפעולה הם:

2.3.1. בתחום הפדגוגי חינוכי – הטמעת תפיסות פדגוגיות חינוכיות חדשניות בבתי הספר והגנים.

- תפיסות המדגישות מגוון רחב יותר של מיומנויות וכישורים של הלומד, למידה עצמאית, למידה בצוותים, למידה מבוססת ידע ויוצרת ידע.
- תפיסות היוצרות עניין, סקרנות ומוטיבציה ללמידה הן אצל הלומדים והן אצל המלמדים.
- תפיסות שידרשו השקעת משאבים בהעצמת הצוותים החינוכיים וכן בהורדת היחס בין מורים לתלמידים, על מנת לאפשר לכל מורה, רכז או מנחה להיות "מבוגר משמעותי" הרואה את הילד, מתייחס אליו באופן אישי ומהווה עבורו כתובת בכל אתגר או הזדמנות.

2.3.2. בתחום הקהילתי/חברתי – חיזוק החינוך הקהילתי חברתי, בכלל ובישובים, בפרט ע"י:

- העלאת האיכות והורדת התחלופה בקרב אנשי החינוך הפעילים בישובים, תוך הגדלת האחריות והשותפות של הישוב, ההורים והמועצה לפעילות.
- העברת יותר פעילויות של חוגים וספורט לישובים, תוך הדגשת ערכים של פעילות גופנית עממית, חיזוק קבוצות השייכות וההכלה של כול הילדים בפעילות וחיזוק הקשר עם ההורים כשותפים.
- חיזוק האינטגרציה והקשר בין החינוך הפורמאלי לחינוך החברתי/קהילתי בישובים ובמרכז הקהילתי כשהילד נמצא במרכז.
- חיזוק האחריות של ההורים בתהליך החינוכי בשותפות מלאה עם כלל אנשי החינוך והגופים העוסקים בחינוך הפורמאלי והחברתי/קהילתי.

3. תפיסה, ערכים ועקרונות מנחים לחינוך במועצה האזורית משגב

3.1. **כללי** - המועצה האזורית משגב, שהיא "פסיפס של קהילות", תיישם תפיסה חינוכית כוללת, אשר מבוססת על תפיסת יסוד שכל המעורבים בעשייה החינוכית: ילדים, נוער ומבוגרים, הם בראש ובראשונה בני אדם. מתפיסה זאת נובע הצורך בעבודה פנימית, סבלנות סובלנות ואהבת אדם. תפיסה זאת תבוא לידי ביטוי ב"פסיפס החינוכי" הכולל את ארבעת המימדים הבאים:

3.1.1. **מרחבי הפעולה**: פעוטון, גן, בית הספר, תנועות הנוער, המרכז הקהילתי ומתקניו, הישוב על המועדונים והמתקנים שלו, ומרחב הזמן הפנוי והחופשי.

3.1.2. **מישורי החיים**: האישי, החברתי, הקהילתי והלימודי.

3.1.3. **חטיבות הגיל**: הגיל הרך, יסודי, חטיבת הביניים, החטיבה העליונה.

3.1.4. **שותפים ובעלי עניין**: תושבים בוגרים ובהם גם הורים, בני משגב בוגרים, ילדים ובני נוער במערכת החינוך וגם מחוצה לה, אנשי חינוך (מטפלות, גננות, סייעות, מורים,רכזי נוער, מדריכי נוער, מדריכי חוגים, נוער צעיר בתפקיד הדרכה, ועדות חנוך, ועדות נוער בישובים) וממלאי תפקידים במועצה.

3.2. **ערכים** - בלב תפיסת החינוך במשגב עומדים חמשת הערכים הבאים:

3.2.1. **שייכות וקהילה**

3.2.2. **שותפות ואחריות**

3.2.3. **למידה מתוך משמעות ועניין**

3.2.4. **סולידריות ומעורבות חברתית**

3.2.5. **הישגיות וחתיירה למיצוי עצמי**

3.3. **עקרונות מנחים** - חמשת הערכים יהוו את המכנה המשותף והחיבור בין ארבעת המימדים של "הפסיפס החינוכי" ויבואו לידי ביטוי בפועל ע"י יישום העקרונות המנחים הבאים בכל אחד מהם:

3.3.1. **שייכות וקהילה – חתיירה להעצמת תחושת השייכות, הלכידות ו"גאוות היחידה" של השותפים ובעלי העניין בכל מרחבי הפעולה:**

יצירת מציאות בה לכל ילד ובן נוער יש מקום במשגב – מענה חינוכי, חברתי, קבוצת שייכות ותחושה: "אני רצוי"...

יצירת איזון בהשקעת משאבים בין פעילות המרכז הקהילתי במרכז ובמרכזים אזוריים, לבין הפעילות בישובים, בדגש להרחבת הפעילות בישובים.

בחינת היחס בין השקעת משאבים בפעילות למצטיינים ונבחרות, לבין פעילות עממית בכל חטיבות הגיל הרחבת הפעילות העממית בשכבות הגיל הבוגרות.

חיזוק הפעילות של החינוך החברתי-קהילתי בישובים ע"י השקעה באנשי ונשות המקצוע בישובים העוסקים בכל חטיבות הגיל (לידה עד יב'), כך שאיכותם תעלה וקצב התחלופה שלהם ירד.

התייחסות לחינוך החברתי קהילתי לגילאי א'-ג', אשר אינם שייכים לתנועת הנוער.

חיזוק והעצמת השכבה הבוגרת כשכבה פעילה, מעורבת ושותפה בעיצוב והובלת הפעילות החינוכית, החברתית והקהילתית בכל מרחבי הפעולה.

אגף החינוך וועדת החינוך

- העמקת העיסוק במהות החיים בקהילה בכל מרחבי הפעולה, בתוכן הרעיון של איזון בין הרצון האישי ובין הרצון הקהילתי, היכולת לקיים שיח ציבור מכובד וענייני ולקבל את החלטות הרוב ובמקביל גם להכיל את דעות המיעוט, מתוך התכוונות לבניית "ישובים לדורות".
- מתן מקום והתייחסות למגוון רחב של גישות חינוכיות ייחודיות, לקהילות המוכנות להשקיע משאבים פרטיים במימוש גישות אלה, תוך סיוע וגיבוי מקצועי של אגף החינוך והמועצה.
- יצירת תנאים שיאפשרו את ההיכרות והחברות בין כל בני הנוער מהישובים השונים, וטיפול השייכות והגאווה ה"משגבית".
- יצירת קהילות וצוותים של מטפלות, גננות, סייעות, מורים, מדריכים ומנחים בהם תוכל להיווצר תחושת שייכות, תמיכה הדדית, למידת עמיתים והעצמה.
- המשך השקעת משאבים, שיאפשרו פעילות מוסדרת של בני הנוער בזמן הפנוי והחופשי שלהם.
- חיזוק תחושת השייכות, הקשר והמעורבות במשגב, בקרב בוגרי מערכת החינוך.
- טיפול שייכות למקום על ידי העמקת הזהות המקומית לחיזוק הקשר למקום ולסביבת החיים של התלמידים.

3.3.2 שותפות ואחריות – חתירה לשותפות מלאה ולקיחת אחריות של כל השותפים ובעלי העניין במעשה החינוכי, בכל מרחבי הפעולה וחטיבות הגיל ע":

- יצירת גופים וצוותים שבהם תתקיים תקשורת וחשיבה משותפת של השותפים ובעלי העניין - הן בנושאים משמעותיים לטווח ארוך, והן בחיזוק הרצף החינוכי לאורך חטיבות הגיל ולרוחב מרחבי הפעולה.
- יצירת תהליכים ומנגנונים, בהם תתקיים תקשורת ותיאום בין כל מי "שרואה את הילד", על מנת לתת מענים כוללים והוליסטיים לכל אתגר או הזדמנות במישורי חייו השונים.
- יצירת הזדמנויות חירות פעולה, שיחזקו ויעמיקו את תחושת השותפות, ומתוך כך גם האחריות של ההורים בחינוך ילדיהם, בכל מרחבי הפעולה וחטיבות הגיל.
- יצירת הזדמנויות חירות פעולה שיחזקו את תחושת השותפות, ומתוך כך גם האחריות של הילדים ובני הנוער בכל מרחבי הפעולה, בדגש על השכבות הבוגרות ובוגרי המערכת.
- אחריות של כל השותפים ובעלי העניין, לייצר תחושת מוגנות וביטחון בכל מרחבי הפעולה וחטיבות הגיל.
- אחריות לסביבת החיים, הישוב, בית הספר ומרחבי המועצה והארץ.

3.3.3 למידה מתוך משמעות ועניין – חתירה ליצירת משמעות ועניין בלמידה, בהוראה, בהנחיה או בהדרכה בכל מרחבי הפעולה וחטיבות הגיל, תוך התייחסות לכל מישורי החיים ע":

- העמקת המשמעות והעניין, הן ללומד והן למלמד בכל חטיבות הגיל ובכל מרחבי הפעולה, ע"י הטמעת פרקטיקות הוראה והערכה רב ממדיות ומגוונות.
- השקעת משאבים לשם העצמת הצוותים החינוכיים, שמהווים את המשאב המרכזי ליצירת משמעות ועניין בתהליכי ההתחנכות וההוראה בכל מרחבי הפעולה.
- דגש על הוראה עתירת חשיבה והבנה, למידה ופיתוח דרכים חדשות לשימוש בכל מרחבי הלמידה, על פי המטרות המשתנות של החינוך במאה ה-21.
- דגש על הכנה לחיים בחברה דמוקרטית: חשיבה פלורליסטית, סובלנות לדעות שונות, קיום שיח ענייני ומכבד, קבלת הכרעת הרוב, הכלת דעות המיעוט ועוד.
- בתי הספר מטפחים אורחות חיים המתחשבים בסביבה ויוצרים סביבת לימודים מטופחת ומודעת סביבה.
- דגש על הכנה לחיים במאה העשרים ואחת: נגישות לידע, שינויים מהירים, חשיבות הטכנולוגיה, מחד הצורך בבחינת גבולות אתיים, מאידך ועוד.

אגף החינוך וועדת החינוך

3.3.4. סולידריות ומעורבות חברתית – חתירה לכך שבני הנוער ייצאו מ"הבועה", יתחנכו לסובלנות ולמעורבות ביישובם, בקהילתם, בקהילות שכנות ובחברה הישראלית בכלל, ע"י:

- טיפוח ערכים ופעילויות של מעורבות חברתית, התנדבות ושירות משמעותי בקרב הילדים ובני הנוער בכל מרחבי הפעולה.
- טיפוח ערכים של פתיחות לשונה והאחר בתוך הקהילות שלנו, בישובים השכנים, ובחברה הישראלית בכלל.
- עיסוק הלכה למעשה בקשר ותמיכה בקהילות ובפרטים, בעלי צרכים מיוחדים זמניים וקבועים ביישוב.
- השקעת משאבים ביצירת פעילויות משותפות של היכרות והתנדבות בקהילה עם בני נוער בישובים הבדואים של המועצה ובישובים הערבים הסמוכים.
- מעורבות סביבתית וטיפוח מעורבות ומעשיות ביחס לסביבה.

3.3.5. הישגיות ומיצוי עצמי – חתירה ליצירת מגוון אפשרויות והזדמנויות שיאפשרו לכל הילדים ובני הנוער תחושה של הישג ומיצוי עצמי בכל מרחבי הפעולה ומישורי החיים. ע"י:

- הטמעת כישורי חיים של אחריות אישית, גישה של חיזוק החזקות והעצמת הפרט בתוך קבוצה, תקשורת מקרבת עם הזולת, מערכות יחסים בריאות ומפותחות, התמודדות יעילה עם המציאות ומשברים, יכולת קבלת החלטות וקביעת סדר עדיפות אישי.
- גילוי ומיצוי הכישרון האישי של הילד, בכל מישורי החיים ומרחבי הפעולה.
- הטמעת תפיסות של "הערכה מוקירה" ויצירת תכנית ויעדים אישיים מותאמים לכל ילד במרחבי הפעילות השונים.
- המשך השקעת משאבים בהכלה של כל הילדים ובני הנוער בכל מרחבי הפעולה, בדגש על המרחב הבית-ספרי, כולל יצירת פתרונות לילדים מתקשים שיאפשרו להם תחושה של הישג ומיצוי עצמי.
- טיפוח תרבות של הישגיות אישית וקבוצתית הכוללת: התמדה, שיפור מתמיד, מאמץ, השתדלות, חריצות, רוח ספורטיבית והערכה והפקת לקחים.

עיקרי ההמלצות לכיווני פעולה ליישום התפיסה

צוות "החינוך בלב הקהילה"

1. מרחבי הפעולה –

1.1. המרחב היישובי

1.1.1. קהלי יעד: גיל לידה עד משתחררים מהצבא

1.1.2. מטרת העל:

← יצירת מודל מיטבי לפעילות החינוך החברתי-קהילתי ביישובי משגב.

1.1.3. המלצות אופרטיביות:

- ✓ הקמת פורום חינוך יישובי - שיהיה אחראי על גיבוש ראייה יישובית כוללת מלידה עד אחרי צבא: מנגנון מתכלל ומוביל מדיניות יישובית ומחבר בין המסגרות השונות (ועדת חינוך, א-ג', ועדת נוער, ועדת חיילים וצעירים, ועדת ספורט). הפורום ייפגש אחת לרבעון לבחינת תפיסה, שימוש במתקנים, תקציבים וכיו"ב
- ✓ יצירת ממשקי עבודה סדירים ורציפים בין הגורמים השותפים בתוך היישוב ומול הגורמים המקצועיים במועצה ובמרחב (בתי ספר, אגף חינוך, מח' נוער, רווחה, מרכז קהילתי וכיו"ב)
- ✓ מובילי מערכות החינוך היישובי ילוו באופן מקצועי, ע"י גורמי המקצוע במועצה ובמרחב
- ✓ העמדת תשתיות ראויות למערכות החינוך ביישובים כולל הגדרת תקנים למבנים ומתקנים
- ✓ בחינת אחריות ומעורבות היישוב בחינוך הגיל הרך: הקצאת משאבים יישוביים למערכות החינוך בגיל הרך (מעבר לתשלומי ההורים)
- ✓ הגדרת החיבורים ונקודות הממשק בין המערכות הפורמאליות והחינוך הבלתי פורמאלי
- ✓ הקמת צוות בחינה מועצתי לפעילות א-ג מתוך וועדת החינוך על מנת לבחון סוגיות שונות הקשורות למודל הפעלה, גורמים מפעילים, מעורבות השכבה הבוגרת ועוד
- ✓ כניסה לתהליך של הטמעה ויישום מודל פעילות הנוער היישובית שנוסח ע"י מחלקת הנוער במלואו
 - יצירת תנאים הולמים לקליטת רכזי נוער טובים למשך של 3 שנים לפחות
 - תקצוב פעילות חברת הנוערים ותנועת הנוער ביישוב- על פי מפתח לילד
- ✓ התנהגויות מסכנות/ נוער בסיכון: יישום תכנית להב"ה- יצירת מנגנון מתכלל בין כלל הגורמים הפועלים בתחום (מקצועיים וסמי מקצועיים). תיאום והרחבת תכניות המניעה הקיימות.

1.2. המרחב הבית ספרי

1.2.1. המלצות אופרטיביות:

- ✓ יצירת רצף א' – י"ב בתכניות החברתיות, הקמת פורום רכזים חברתיים ורכזי טיולים שיבנו מהלך משותף של עקרונות וערכים (אזרחות פעילה, התנדבות, סביבה, שכנים, ...) טיולים, סמינרים, תכנים חברתיים, ממדים חינוכיים וכישורי חיים. בתכנון זה יהיו שותפים גם גורמי הנוער ליצירת רצף רחבי בנוסף לאורכי
- ✓ בחינת הקמת מועצת תלמידים נבחרת – הנהגת נוער, כולל כול התהליכים הנלווים, על בסיס הגדרת סמכויות שיתנו משמעות לנבחרים ושותפות בקבלת החלטות
- ✓ בחינת תוספת של התייחסות למעורבות חברתית לתעודה.
- ✓ בחינת יצירת תעודה בדבר תחביבים, תחומי עניין וחוגים של הילדים, מידע לתעודה מהמערכת המקוונת בה יכתבו רכזי הנוער ומדריכי החוגים, פעמיים בשנה התייחסות על כל ילד.
- ✓ פיתוח במות להשתתפות הורים, בהתאם לגיל הילדים – ימי התנדבות בביה"ס, פעילות ביישובים שמאורגנת ע"י ההורים, יום מדעים, הרצאות באשכול.

1.3. מרחב המרכז הקהילתי והחינוך החברתי קהילתי בישובים

1.3.1. המלצות לכיוונים מרכזיים שיש לבחון במשותף עם הנהלת המרכז הקהילתי:

- ← **העברת דגש לפעילות עממית רחבה**
- ← **בחינת נושא הנבחרות**
- ← **העברת דגש מפעילות במרכז לפעילות באשכולות ובישובים עצמם**
- ← **חיזוק הפעילות של הנוער בישובים ובחינת מיקום מחלקת הנוער במרכז הקהילתי**
- ← **איתור משאבים שיאפשרו את מימוש הכיוונים המומלצים**

1.3.2. המלצות אופרטיביות:

- ✓ הקמת צוות משותף של הנהלת המרכז הקהילתי עם אגף החינוך וועדת החינוך לבחינה משותפת של ההמלצות לכיוונים מרכזיים (המפורטים לעיל), שעלו בתהליך קביעת סדר יום לחינוך מיטבי, להמלצות לכיוונים שעלו בתכנית האב לספורט ובכלל.
- ✓ העמקת השותפות עם בתי הספר – מעבר לתיאום תפעולי – למשל האולפנה למחיקה ומחול שבהן המורים בבית הספר הם גם מורי / מנהלי האולפנות, חיזוק הקשר עם המורים לספורט, בעיקר בבתי הספר היסודיים, תיאום תכנים, כישורים גופניים וגישה ספורטיבית – יש התייחסות בתכנית האב לספורט הגדרה רחבה יותר של מחלקת הילדים והנוער למחלקה לחינוך חברתי/קהילתי שתפקידה המרכזי יהיה הבניית והובלת מודל חינוך יישובי
- ✓ פיתוח מגוון חוגים בישובים (בדגש על גילאי גן – כיתה ו' ומבוגרים). חוגים עממיים (לא תחרותיים/ הישגיים) בישובים המרוחקים ממתחם משגב ומשלוחות המרכז הקהילתי, בהתאם לתנאים הקיימים בישוב.
- ✓ לבסס ולמסד פעילות בלתי פורמאלית לכיתות א' – ג'. – לבדוק שילוב גורמים מהמרכז הקהילתי ומפעילים פרטיים מהיישובים, בצהרונים של הגנים וכיתות א' – ג' כחוגים לילדים ביישובם
- ✓ הענקת תעודה המסכמת את הנעשה בחוג, פעילות הילד, הישגים, העצמות וכו'.
- ✓ מתן מענה רב מערכתי לילד / למשפחות מאותגרות כלכלית.
- ✓ המשך הכשרת בני נוער ע"י מוסדות מוכרים בקורסים מקצועיים להדרכה בספורט ו/או שילוב בני נוער מנוסים בעזרה בלהקות, בנבחרות
- ✓ קיום ימי ספורט בבתי הספר יסודיים בשיתוף מחלקת הספורט.
- ✓ קיום מופעי "סופשנה" שייצרו חיבור קהילתי, גאוות יחידה ושאיפה למצוינות.

1.4. המרחב ההורי

1.4.1. מטרת העל:

← שינוי בתפיסת מערכת היחסים בין ההורים למערכות החינוך מתפיסה של ספק-לקוח לתפיסה של שותפות ואחריות

1.4.2. כיוונים מרכזיים:

- ✓ ההורים הם האחראים הראשונים לחינוך ילדיהם ומהווים מודל ראוי להתנהגותם ע"י התנדבות ומעורבות פעילה ובמקביל שותפים מלאים של אנשי החינוך בתהליכי החינוך בכל מריבי הפעולה
- ✓ הורים אחראים להוביל, ליזום ולתכלל את כלל המהלכים החינוכיים והטיפוליים בהם משתתף/ת ילדם/ילדתם
- ✓ ההורים אחראים לייצר ולשמר את הקשר בין אנשי המקצוע והחינוך הסובבים את ילדיהם כשותפים לחינוכו וגידולו של הילד/ה – ההורים ייצרו "דף קשר" ובו כל הגורמים החינוכיים והטיפוליים הנוגעים בילדיהם (מדריך נוער, מאמן בחוג, מחנכת, מטפל, מבוגר משמעותי אחר כגון שכן או קרוב משפחה) = "מעגל המחנכים של פלוני"
- ✓ ההורים הם שיחליטו באיזה מידע לשתף את מי מהגורמים.
- ✓ ההורים יהיו מודעים לעיסוקי ילדיהם, יתעניינו בשעות הפנאי, במצבם והרגשתם בבתי הספר, בחוגים, יגיעו מס' פעמים בשנה לביקור בזירות הפעילות השונות של ילדיהם – נוכחות הורית גם גופא וגם בהתענינות.
- ✓ צוותי החינוך היישוביים יהוו חלק אינטגרלי ממערך החרום היישובי בהתמודדות עם מצבי חרום כלליים או פרטניים הקשורים לנוער ולילדים.

1.5. מרחב הפנאי החופשי

1.5.1. מטרת העל:

← יצירת אפשרויות לקיום פעילויות בטוחות במרחב הפנאי החופשי, תוך מציאת האיזון הנכון בין מתן חופש ואחריות לבני הנוער לבין בקרה ומניעה של התנהגויות מסכנות

1.5.2. כיוונים מרכזיים:

- ✓ מרחב זה נמצא בהובלה ופיתוח של מחלקת הנוער
- ✓ הגדרת והשקעה במרחבים פיסיים ראויים
- ✓ יצירת שט"פים עם מרחבים קיימים (פאבלה, מועדונים יישוביים ועוד)
- ✓ הגדרת אחריות נוער
- ✓ הגדרת משמרות הורים ("ציפורי לילה")
- ✓ בחינת נושא הסעות לילה

2. גופים מובילים במערכת ותהליכי למידה ושיח

2.1. פורום מנהלים – פורום אופרטיבי מוביל לחינוך בדגש על חינוך פורמאלי

2.1.1. המלצה לבחינת דגשים וכיוונים חדשים

- ✓ לצרף לפורום את מנהל מחלקת הנוער ומנהלת המרכז הקהילתי על מנת לפתח שיתופי פעולה בין החינוך הפורמאלי לבלתי פורמאלי ובתוך המערכות
- ✓ לעצב וליישם את המאחד בין מסגרות החינוך ולאפשר את המייחד לכל מסגרת
- ✓ ללמוד מהצלחות ואתגרים ולקיים שיח חינוכי פתוח בין מסגרות החינוך

אגף החינוך וועדת החינוך

לשמור על קשר רציף בין הרצוי הראוי לבין המציאות

2.2. וועדת חינוך של מליאת המועצה – פורום ציבורי מוביל בדגש על ראייה כוללת ארוכת טווח ומדיניות

2.2.1. המלצה לבחינת דגשים וכיוונים חדשים

- להוות גוף ציבורי שתפקידו לחבר בין הגופים האופרטיביים העוסקים בחינוך לבין מליאת המועצה והקהילה בכלל, תוך תמיכה וגיבוי למובילי החינוך במשגב וחיזוק הקשר עם הקהילה
- בחינה ועדכון של תפיסת החינוך במשגב
- ליזום, להניע ולהוביל תהליכים הקשורים לכלל המערכת, לטווח הארוך ולמדיניות, לצד ועם אגף החינוך ולקדם הבאתם בפני המליאה לשם אישור ותקצוב
- לצרף תלמידי מהנהגת התלמידים

2.3. תהליכי למידה, תיאום ושיח -

2.3.1. תהליכי למידה -

- יזום והקמת 3 ימי עיון לקהילת אנשי החינוך במשגב
- קיום למידה רוחבית של כלל הגורמים השותפים: אגף חינוך, בתי ספר, ועדות נוער, רכזי נוער, בני נוער. יצירת שיח, שפה ודימויים משותפים.

2.3.2. תיאום -

- מיסוד השותפות בין בתי הספר למחלקה לחינוך חברתי קהילתי (מח' נוער): כתיבת תכניות עבודה משותפות, הגדרת תקנים, יצירת עוגנים ומסורות לפעילות רכזי נוער, גרעינרים ומד"צים בבתי הספר.
- תיאום תכנים, תהליכים חינוכיים ותאריכים בתחומים החברתיים והלימודיים, למשל: מערך הטיולים ברצף א' - י"ב וברצף בתי הספר - תנועות הנוער, מיוחדים כמו שנת בר מצווה, שנת י"ב, הדרכה והתנדבות ועוד

2.3.3. שיח פתוח -

- יזום מפגשי הורים ביישובים/באשכולות יישובים עם אנשי חינוך מהמערכות השונות במשגב - מתואם עם פורום מנהלים
- מפגש שנתי של שיח ציבורי פתוח בענייני חינוך ביחמת המועצה ע"י אגף החינוך וועדת החינוך הציבורית

עיקרי ההמלצות לכיווני פעולה ליישום התפיסה

צוות "אוהבים ללמוד וללמד"

1. מטרות העל:

- ← נקיטת מהלכים יזומים לחיזוק מערכת החינוך כמערכת עדכנית המיישמת תפיסות חינוכיות חדשניות.
- ← חיזוק ערך הלמידה ואהבת הלמידה לאורך החיים
- ← דגש על הוראה עתירת חשיבה והבנה
- ← חיזוק הקשרים בן המערכות השונות הפועלות במרחב החינוכי

2. צעדים אופרטיביים:

2.1 מבחינה פדגוגית:

- ✓ פורום המנהלים, יחד עם מובילים פדגוגיים מבתי הספר, יעברו תהליך למידה של תפיסות חינוכיות חדשניות.
- ✓ החממה הפדגוגית שתקום תרכז ותוביל יחזמות חינוכיות - חברתיות של אנשי החינוך והקהילה.
- ✓ במרחב הבית ספרי יוטמעו פרקטיקות הוראה והערכה רב ממדיות ומגוונות כגון חקר, עבודה בצוותים ולמידה משולבת פרויקטים.
- ✓ מרחב הלמידה יתרחב ויכלול מרחבי חיים נוספים מחוץ לכותלי הכיתה ואף מחוץ לגבולות בית הספר, בהתאם לגיל התלמידים ולמטרות הלמידה הספציפיות.
- ✓ יושם דגש על חיזוק מיומנויות וכישורי חיים, דיון בסוגיות ערכיות, מעורבות חברתית ועוד.

2.2 מבחינה מבנית וארגונית:

- ✓ פורום המנהלים יהווה את המנהיגות הפדגוגית של מערכת החינוך.
- ✓ יחזקו הקשרים בין המערכת הפורמאלית והמערכת הבלתי פורמאלית. לשם כך:
 1. מנהלת המרכז הקהילתי ומנהל מחלקת נוער וילדים יצטרפו לפורום המנהלים של בתי הספר.
 2. יתקיימו מפגשים שוטפים של וועדת הנוער עם בתי הספר.
- ✓ תורחב נציגות פורום המנהלים בוועדת החינוך המורחבת של המועצה
- ✓ יושקעו משאבים בצוותים החינוכיים כמובילים כל שינוי בתהליך החינוכי
- ✓ הצוותים החינוכיים יקבלו ליווי מקצועי לבחינת המטרות האופרטיביות הנדרשות בבית ספרם והטמעתם. כל אחת ממערכות החינוך תבחן מה, איך ובאיזה קצב יוטמעו פרקטיקות אלה.
- ✓ ניצור הזדמנויות ללמידה ממקומות בארץ ובחו"ל בהם מיושמות תפיסות הוראה ולמידה המתאימות לתפיסה שלנו (כגון בסאן דייגו וברשת בתי הספר met בארה"ב, וברשויות שונות בארץ) על מנת לבחון וללמוד פרקטיקות למידה והוראה חדשניות ואת הדרכים להטמעתן.
- ✓ בית הספר היסודי החדש, שיוקם על רכס לבון, יבנה, פיסית ותפיסתית, על פי תפיסות ועקרונות הלמידה וההוראה החדשות.
- ✓ יורחבו ההזדמנויות לשיח חינוכי – חברתי – קהילתי, כגון הרצאות וסדנאות, מעגלי שיח וחשיבה בין הצוותים החינוכיים של בתי הספר, בין בתי הספר ועם הקהילות, סביב דילמות חינוכיות.
- ✓ יושקעו משאבים בשיתוף ההורים בהורדת מספר הילדים בכיתות ובקבוצות הלימוד ובכך לאפשר את התפיסה שכל מורה, רכז או מדריך הוא גם מחנך ("מבוגר משמעותי") הרואה את הילד, מתייחס אליו באופן אישי ומהווה עבורו כתובת בכל אתגר או הזדמנות במישורי חייו השונים.